

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspeditelja v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 284.

V Ljubljani, v sredo 12. decembra 1894.

Letnik XXII.

Kapitalizem in — kmečki stan.

Organizacija kmečkega stanu je jedna naših prvih domoljubnih dolžnostij. Sto- in stokrat smo že slišali in tudi sami ponavljali, da je kmet najtrdnjši steber v državi in da se vzlasti naš narod brez kmečkega stanu niti mislili ne more. Govorilo se je res že dovolj; čas je, da se prične delovanje. Nikakor ne preziramo tega, kar se je dozdej storilo. Kmetijska družba, deželni zbor in tudi država je sem pa tja že kaj storila za kmeta. Toda kaj nam vse to pomaga v sedanji sebično razkosani družbi. Dokler ne prične kmetje res skupaj držati, dokler ne prešine zadnjega moža med njimi čut solidarnosti, čut stanovske samozavesti in vzajemnosti, bodo vsi pripomočki brez stalnih vspehov. Z jedno besedo: Dokler se kmečki stan ne organizuje, se ne bo izkopal; morda si podaljša za nekaj časa obstanek, toda brez organizacije ga čaka neizogiben pogin v žrelu velikega kapitala.

Mi smo v tem oziru s socijalnimi demokrati jednega mnenja. Ako pojde tako dalje, je zastoj vsako jadikovanje, zastoj vsaka še tako lepo elegično sestavljena žalostinka kmečki stan mora propasti. Zadnjih štirideset let ni samo nebrojno kmečkih posestnikov izginolo v pozabljeni četi brezimenskega proletarijata in še izginjajo, ni samo vse posestvo se grozovito zadolžilo, niso prišli samo pridelki v odvisnost od zlatih brezdomovincev velikih kapitalistov, ni samo država s svojimi carinskimi, davčnimi in sploh gospodarskimi vredbami kopala jame kmečkemu stanu in ga izročala socijalno in politično na milost in nemilost denarnim mogotcem, veliki industriji in prekanjenim špekulantom, marveč vrednost posestva samega je dobila isti značaj, kakor premakljivi kapital. Dalje na slabem potu

že ne moremo več iti. Gospodarski nazori naše kapitalistične produkcije smatrajo posestvo, kakor premično blago, kakor kapital, ki je naložiš v hranilnici ali v kakem drugem plodonosnem podjetju. Vse, tudi posestva se pri nas merijo, cenijo in brojijo kakor premični kapital.

Ta premični kapital je tako s silo uropal pridelkom, ki jih proizvaja zemlja, njihovo ceno. Duhovito je razkrojil Marks (Kapital I.) to smér kapitalistične produkcije, trdč, da menjava vrednost blaga nima v sebi niti trohice rabne vrednosti; t. j. da pri kupčiji in prodaji prav ničesar ne določuje uporabna lastnost blaga, marveč samo troški proizvodnje ali delo. Ne gleda se tedaj na to, v koliko je kaka stvar sposobna zadovoljiti kako človekovo potrebo, marveč ceni se samo po produkcijskem razmerju njenem do drugega blaga. Naša doba ne vprašuje, je-li si sit, je-li si dobro oblečen, marveč samo to vprašuje, koliko je v produkciji vredno tisto, kar ješ in s čimer se oblačiš. Zato so posestva izgubila svoj naravni značaj; ne ceni jih nikdo več kot jedini vse preživljajoči kapital, ki ga ohranja in oživlja Stvarnikova vsegamogočnost; marveč stavijo se pod mrtvi denar.

Posestvo ničesar ne nese, resnice tega stavka se v našem času zaveda vsak od velikega posestnika do zadnjega kočarja, ki v rebri pase jedino svojo kozo. Toda pri tem pa ostane še vedno resnično, da zemlja rodi za vse, da posestvo vse hrani, vse vzdržuje. Brez zemljiških pridelkov obstanejo tvornice v kljub milijonom delniškega kapitala, vse čudovito vstrojstvo velike industrije na mah utihne v kljub največjim tehničkim znanjstvom; brez njih ugasne življenje in človeški rod se lakote v prah sesede.

Tako tedaj res obstaja nepojmljivo protislovje

mej dvema resničnima stavkoma: Zemlja nič ne nese in zemlja nosi vse. Pojmovati je moremo le v kapitalističnem gospodarstvu naše dobe.

Ce nese kako posestvo na leto 1000 gl., se broji ta svota kot obresti od kapitala, ki je v posestvu. Če je obrestna mera visoka, bo tedaj kapital v posestvu manj vreden, če bo nizka — več. Pri petodstotni obrestni meri ima vrednosti 20.000 gl., pri štiridstotni 25.000 gl. Čim bolj pada torej obrestna mera, tem bolj se draži posestvo, dasi so pridelki primeroma jednaki.

S tem se množi velika nevarnost. Kmečki posestniki bodo tem laglje delali dolg, čim nižja bo obrestna mera, in čim bolj se bo tako umetnim potom podražila vrednost posestva. Dolžnost vsacega domoljuba pa je skrbeti zato, da kmetu ne bo treba delati dolgov. Vsi kreditni zavodi skupaj, ako so samo obročki v kapitalistični verigi, t. j. ako svoj denar posojajo posestvom zato, da se jim obrestuje, ne meneč se sicer za kmečki stan in njegov obstoj, so slabi in morda le bolj zavirajo rešitev kmečkega stanu, nego jo povpspešujejo. — Zato mu pomore le taka organizacija, ki ne bo tičala od vrha do tal v kapitalizmu.

Državni zbor.

Dunaj, 11. decembra.

Volilna reforma.

Danes je imel odsek za volilno reformo zopet sejo. Rutovski je kot prvi govornik konstatoval, da so vse koalicijske stranke se sporazumele o tem, da je z vladnim programom natančno načrtano, koliko se sme največ, koliko pa tudi najmanj dovoliti. Kateremu te meje ne zadoščajo, ni pri koaliciji. Tako se ima izključiti občna volilna pravica

LISTEK

Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1895.

(Dalje)

V. Slovenske Večernice; 48. zvezek. Najbolj zaželene med Mohorjani so gotovo „Slovenske Večernice“.

Letošnji osem in štirideseti zvezek ne podaja bralcem samo jedne dalje povesti, marveč se odlikuje z raznovrstno vsebino.

1. Na prvem mestu je zanimiva razprava: „Turki na slovenskem štajerskem“ (sp. M. Slekovec). V dva in petdeset strani zavzemajočem spisu nam je podal g. pisatelj štiri in trideset turških navalov v zeleni Štajer. Pazljivi bralec se bode zgrozil nad okrutnostjo turško. Tretjo žalostno stoletnico so praznovali štajerski Slovenci l. 1596., a še je poteklo dvajset let pred zadnjim navalom.

V predgovoru nam obeta g. pisatelj nekako podobno o turških navalih v slovenski Štajer. Spolnil je svojo objubo še prenatučno. Kajti v prvi polovici svojega spisa nam je podal v malem zgodovino vseh slovenskih kronovin. Bralec že meni, da ni umel prav naslova. Se manjše važnosti za štajersko zgodovino v tem obsegu so nasledstveni prepiri na Ogerskem (l. 1439—1444) ali dogodki v Albaniji.

Nadalje se premalo povdarja požrtvovalnost štajerskih stanov. Koliko krepkih mladeničev in koliko denarja je daroval slovenski narod na altar domovine, da bi odvrnil pretečo nevarnost. In v kateri namen so se porabile nabrane svote?

Je-li peljal Friderik IV. slovenske čete v boj zoper krutega sovražnika krščanske vere? Z obžalovanjem moramo povedati, da se je vse porabilo v druge namene. Slovenski narod se je moral sam braniti kljub pre mnogim žrtvam.

Cesarju Maksimilijanu I. je nasledoval vnuk Karol V. Dedne kronovine je izročil svojemu bratu Ferdinandu I. 1521., čegar potomci še dandanes slavno vladajo v Avstriji. Zakaj ni omenil g. pisatelj tega prevažnega dogodka?

Prvo obleganje dunajskega mesta se popisuje dokaj natančno. Zakaj ni navedel gosp. pisatelj še ogromnih svot, koje so privolili štajerski stanovi v Gradcu? (Glej Letopis Matice Slovenske l. 1871 str. 118. ali Muchar, Gesch. der Steiermark VIII. 369). Deželna vojska se je zbirala v Bruck-u, Fürstenfeldu, Radgoni in Ptuj.

Prosili so Štajerci kralja Ferdinanda, naj skrbi za izvedene vojake, premetene vohune, hrano i. t. d. Vsega tega ni nevedel gosp. pisatelj iz porabljenih virov.

Cesar Maksimilijan II. je izročil voditeljstvo vojaške krajine bratu Karolu II., ki je vladal v Notranji Avstriji.

Weiss (Weltgeschichte, Neuzeit, IV. a str. 598, izdaja leta 1870) omenja, da so plačali Štajerci 200.000 gl. za utrdbo Karlovca. Tudi Gradec je dobil nove okope in nova vrata. Leta 1576 so obljubili štajerski, kranjski in koroški stanovi v Bruck-u letni donesek 548.205 gl. za vzdrževanje obmejnih trdnjav. Štajerci sami so obljubili polovico, če se jim dovoli prosto veroizpovedanje.

V drugi polovici je navedenih več dogodbic, ki zakrivajo preveliko množico letnic. Gotovo bode čital priprosti bralec z večjim zanimanjem zgodovino turških navalov v XVII. stoletju, ker mu bode umiljivejša, od zgodovine prvih dveh.

Hvaležni smo lahko g. Slekovcu na tem spisu, čeprav ni posebno prikladen za „Slovenske Večernice“. Slovensko ljudstvo prebira le tedaj rado zgodovinska dela, kedar so polna raznih dogodbic. Starotovo „Občno zgodovino“ cenijo na deželi pred vsem radi zgodovinskih povestic. Spis, ki tako zelo zanima naše ljudstvo, kakor ravno o turških bojih, ne sme biti preveč napolnjen s številkami in tujimi imeni. Povesti „Miklova Zala, Juri Kozjak ali Mati Božja dobrega sveta“ tudi popisujejo te žalostne čase. S kakošnim veseljem prebira ljudstvo te spise. Mnogo sposobnejši bi bil ta spis za Matico Slovensko kot nekako nadaljevanje Parapat-ovega spisa: „Turški boji v XV. in XVI. stoletju s posebnim ozirom na Slovence“ (Letopis l. 1871, str. 1—159). Predelati in popolniti bi sicer

iz skupnega programa. Ta stranka tudi ne želi, da bi se politična nasprotja še poostri. Da se pa more izvesti volilna reforma, morajo se vse stranke odredi po kaki čisti pridobitvi, jedna stranska ne sme škodovati drugi. Nobena volilna reforma ni mogoča le zaradi obstanka koalicije, pa tudi nobena, ki bi kakor stranki naravnost koristila.

Tiste ljudi, ki dobe volilno pravico na novo, ni jemati v poštev, kajti nikdo ne ve, kam se obrnejo. On je prepričan, da mora propasti vsaka volilna reforma, ko bi se hoteli novi elementi uvrstiti v sedanje volilne skupine. Na tem je padla Taaffejeva volilna reforma. Nadalje je govornik proti tistim, ki se boje duševnega proletarijata. Temu se lahko s tem odpomore, da se določi, da le tisti absolventi raznih srednjih šol dobijo volilno pravico, kateri so že bili jedno leto v kakem praktičnem poklicu. On je proti združni organizaciji. S tem bi se podrl sedanji zgodovinski kurijadni sistem. Nova kurija pa ne bode nevarna. Zaradi tega, da se da nekaterim znova volilna pravica, se ne sme podirati, kar je zgodovinski nastalo.

Dr. Gregorec se je izjavil v imenu jugoslovanskih poslancev, ki so zunaj koalicije, da je sedanji volilni red krivičen kmečkim občinam zlasti Slovanom. Najbolj bi se temu odpomoglo z občno kolikor je moč jednako volilno pravico. Govornik je za to, da se volilna reforma kolikor je moč daleč raztegne v sedanjih volilnih skupinah in sicer:

1. na vse davkoplačevalce, 2. na vse zavarovana dolžne delavce, 3. na vse moške državljane, ki se morejo izkazati z neko gotovo omiko. Ti volilci naj ne volijo v novi, temveč v dosedanjih skupinah. Njegova stranka je proti predlogom dr. Rutovskega in dr. Baernreitherja. S stališča Slovencev je govornik proti temu, da bi deželni zbori volili poslance za državni zbor.

Poslanec Hagenhofer je proti občni volilni pravici, ker bi po njegovem mnenju bila v škodo kmetškemu stanu. Poleg delavcem se mora volilna pravica dovoliti tudi majhnim davkoplačevalcem, ki se pa ne smejo uvrstiti v delavsko kurijo. Za direktne volitve v kmetških občinah je on samo, ako se bode volilo v vsaki občini.

Dr. Pattai tudi ni zato, da bi mali davkoplačevalci se uvrstili delavsko kurijo.

Knez Schwarzenberg je zato, naj bi se oziralo na deželno avtonomijo. Sicer se pa za volilno reformo tako ne mudi, da bi vsekako že sedaj morali nekaj skleniti. Lahko se še več let vlada brez volilno reforme.

On je proti občni jednaki in neposredni volilni pravici. Ohrani naj se zastopstvo interesov sedanjega volilnega reda. Gleda naj se, da se sedanjim volilcem ne škoduje. Pred vsem se pa sme volilno reformo izvesti le v sporazumljenju koaliranih strank. On je za delavske zbornice. Potem je govornik razvil popolnoma nov sistem, gledé na volitev v sedanjih kurijah. Volilo naj bi se po volilnih možeh. Vsak volilni razred za občinske volitve naj bi volil jednako

število volilnih mož. Ti volilni možje naj bi volili poslance. Če bi v mestih ne hoteli indirektnih volitev, naj bi pa volili posamezni razredi volilcev kurijativno poslance. Voljen bi bil tisti, za katerega bi glasovala dva razreda.

Nato se je seja zaključila in volil pododsek desetih članov. Konservativci so želeli, da se voli v pododsek dvanajst članov, da bodo zastopane tudi nekoalijske stranke, a se je njih predlog odklonil.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. decembra.

Volilna reforma. Glasilo poljskih konservativnih plemenitašev „Ozas“ očita koaliciji, da nobene večje stvari ne izvrši v državnem zboru, da sploh še ni nikdar državni zbor tako malo delal, kakor sedaj. Potem pa hudo prijemlje poljske poslance, da vlado podpirajo pri volilni reformi. Ta list misli, da bi Poljaki ne smeli podpirati nobene druge volilne reforme, kakor tako, da se vrne deželni zborom pravica voliti državne poslance. Ta nasvet poljskega plemenitaškega glasila pač ne bode imel drugega vpliva, da bode vprašanje o volilni reformi nekaj zmedel. Nekateri poljski poslanci se le utegnejo okleniti tega nasveta in se bode vsled tega mej Poljaki v tej zadevi povečala nesloga.

Lorberja, liberalnega poslanca ljubenske mestne skupine, še ni v zbornici poslancev. Govori se, da je nevarno zbolel in menda že naznanil predsedstvu poslanske zbornice, da odloži svoj mandat. Če se to potrdi, bode za liberalce to hud udarec. Pri novi volitvi najbrž ne bodo več zmagali. Lorberju je k zmagi pripomoglo mnogo osebnih prijateljev. Pri volitvi se je pa tudi močno pritiskalo. Pri drugi volitvi bi se pa tako sredstvo najbrž ne obneslo. To je pa zadnji liberalni ljudski mandat na Štajarskem. Druge mandate so liberalcem že vse vzele druge stranke. Kdo bi si bil mislil, da bode liberalcem slava tako hitro izginila. Ljudstvo spoznava, da mu liberalno gospodstvo ni v korist.

Sankcija cerkvenih političnih zakonov hočejo si dobro izkoristiti ogerski liberalci. Začeli so po vsej deželi veliko agitacijo, da se pošlje vladarju zahvalo, ker je potrdil omenjene zakone. Povsod se nabirajo podpisi. Vse to pa ima očitiden namen, svetu pokazati, da je narod za liberalno postavo-dajo in tako pritiskati na gospodsko zbornico, da vsprejme še ostali dve predlogi. Po mestih se prirejajo v ta namen tudi velike demonstracije. Od vseh strani prihajajo telegrami, kako je povsod prebivalstvo sankcijo z veseljem pozdravilo. Da je vse to umetno napravljeno, ni nobene dvojbe. V tem slučaju so pa liberalci zaradi tega na boljsem, ker katoličani ne morejo nasproti demonstrirati, ker bi se take demonstracije le prerade tolmačile, kakor da so naperjene proti vladarju. Da so v agitaciji in demonstraciji liberalci mojstri, o tem smo se že pričeli.

Položaj na Ogerskem. Veliko veselje je mej liberalci in židi v Budimpešti da so tri njih

proticerkvene predloge potrjene. Izsilili so njih sprejetje v gospodski zbornici, pa tudi na odločitev na najvišjem mestu so po možnosti vplivali. Vzlic tej zmagi je pa dvomljivo, da bi se obdržala sedanja vlada. Preveč je kompromitirana z njenimi zvezami s Kossuthovo stranko. Wekerle nam je sam naznanjajoč sankcijo nekako napovedoval svoj padec. Mogoče je, da pade vlada, ko gospodska zbornica zavrže še nerešeni proticerkveni predlogi. Tedaj utegne priti vlada zopet v podoben položaj, kot je bila potem, ko je bil v gospodski zbornici zavržen civilni zakon, iz katerega se jej pa ne bode tako lahko izmotati, ker je njeno zaupanje pri kroni vidno omajano. Pač pa pride za Wekerlom zopet liberalna vlada.

Socijalni demokratje v nemškem državnem zboru. Nemški vladni listi na vso moč dokazujejo, da za demonstracije nemških socijalnih demokratov proti cesarju Viljemu v nemškem državnem zboru ne velja poslaniška nekaznjivost. Poslanci se ne morejo kaznovati za glasovanja in izvrševanja v svojem poklicu. Demonstracije proti vladarju pa ne spadajo v poklic poslancev in so zloraba govorniške svobode, zato se morajo socijalnodemokratični poslanci še le prav hudo kaznovati. Obsoditi se morajo zaradi razžaljenja cesarja in v obsodbi izreči, da zgube vse časti in torej tudi mandate. — Vidno je, da bi vlada rada tako uničila socijalnodemokratično stranko. Če bode večina pritrdila takemu tolmačenju zakona, je dvomljivo. Omeniti pa moramo, da niso v Berlinu iznašli takega tolmačenja poslanske nekaznjivosti, temveč so nemško-liberalni listi ob svojem času na podoben način dokazovali, da se Mladočehi lahko kaznujejo zaradi izgredov v češkem deželni zboru.

Armensko vprašanje zadnje čase razburja politične kroge. Posebno Anglija obrača večjo pozornost temu vprašanju. Prisilila je, da pošlje Turčija posebno komisijo v Armenijo, da preišče vzrok poslednjim izgredom. Komisijo bode spremljal jeden tuji diplomat, da se stvari ne bodo mogle potlačiti. Upanja pa ni dosti, da bi sedaj Armenija že dobila samoupravo, Turčija se bode na vso moč upirala. Bilo bi pa tudi težko uvesti reforme, ker Armenci ne bivajo skupno, temveč so pomešani mej drugimi narodnostmi. Mnogobrojni Kurdi in Turki bi se ne marali z lepa pokoriti Armencem in bi bile gotovo pogoste vstaje. V Armeniji najbrž ne bode reda, dokler si je ne prisvoji Rusija.

Cerkveni letopis.

Poskus zjedinjenja iztočne cerkve z zapadno.

IV.

Se nekaj besed o Srbih. Zgodovina priča, da so bili Srbi v 12. stoletju za vladanja Stefana Nemanje zjedinjeni s katoliško cerkvijo. Sina njegova Vuk in Stefan sta bila v vedni dotiki z Rimom; Stefan je od papeža Honorija dobil celo kraljevo krono, katero mu je leta 1222 djal na glavo brat

trebalo ves spis, a hvaležni bodo vsi pisatelju, ki bode nadaljeval Parapat-ovo delo.

2. Pogreb na morju. (Povest. — Spisal Fridolin Kavčič.) Vsebina temu spisu je sledeča: Pomorski kapitan Druškovič pripoveduje prijatelju, kako je naletela ladija „Adrija“, kateri je bil on krmar, na zapuščeno švedsko jadralko. V njej je našel Druškovič mrtvo mater in živo dete. To je vzel na ladijo. Ali dolgo se niso kratkočasili z ljubeznivim otrokom usmiljeni mornarji.

Nekega jutra jame ga zvijati krč in mali „Olaf“ odpotuje po kratki bolezni k svoji materi. Lepo se poslove mornarji od svojega ljubljence, predno ga spuste v morskno globočino.

Ta spis ne zasluži imena povesti. V njem se nam popisuje samo dogodek brez vsake spletke. Ideja je prav lepa. Pisatelj nam hoče pokazati z zgledom, da ostanejo mornarji dobrosrčni in verni, akoravno na svojih potovanjih občujejo z raznovrstnimi ljudmi.

3. Poljudna razprava g. Strukelj-eva: „Spanje in sanje“ (str. 64—83) bode gotovo vsakemu ugajala. Pisana je tako mikavno, da ne bode preje odložil bralec knjige, dokler ni prebral tega šaljivo-poučnega spisa. Vsakemu je vsebina večinoma znana iz lastne skušnje. Kako se zaspi in kako sanjamo, tega še niso zvedeli dušeslovci. Zato nam tega ni mogel povedati pisatelj.

Ravnajmo se tudi mi po zgledu sv. Leopolda in nikdar ne pojdemo spat nepripravljeni na smrt — najdaljše spanje.

Jezik g. pisatelja jako ugaja. Bere se gladko in z velikim zanimanjem.

Na str. 81. beremo: „Kruh že spi“. Bolje bi bilo: kruh še spi. Pomen je namreč ta: Ojroci naj bodo tiho, ker še spi kruh. Kedar pride čas za malico, bode se zbudil.

4. Vmes je pesmica: „Zvečer“ (P. Gregorc), ki nam ne pove nič novega; no pa je dobro, da se ta resnica pogosto vabi v spomin.

5. Velik del „Slovenskih Večernic“ zavzema povest „Čujte in molite da ne padete v skušnjava“ (spisal Žaljski). Vsebina te daljše povesti (str. 84—127) je kratka:

Pavle, trgovski učenec pri Antonu Smrekarju, hiti neke nedelje popoldne k službi božji. Med potom ga zvabi znanec Mušič v gostilno, kjer pijeta do večera.

S tem prestopkom je bil Pavle vjet v Mušičeve mreže. Ta je zahteval od njega, naj krade pri Smrekarju in mu nosi denar, sicer pove, da je bil v gostilni in ne pri krščanskem nauku.

Pavle se uda in postane tat. Vedno več in več jemlje ter se pogreza dalje v tatvino. Nekoč ukrade mošujiček, v katerem je bilo 27 gold. Smrekarica ga pogrēši. Gospodar preiskuje ali ne zasledi ničesar. Mušič zatoži nedolžno Jerico, Smrekarjevo

deklo, češ da je ona ukradla. Orožniki jo odvedo v zapor.

Mušič priseže po krivem, Jerico vsled tega obsodijo na tri mesece.

V Pavletu se vzbudi vest. Pove sodniji, da je Jerica nedolžna in zatoži sebe in Mušiča.

Jerica je prosta, Smrekar jo pohēeri, da bi popravil krivico. Ali Jerica ne vživa te sreče. Umrje. Preveč jo je pekla kriva obsodba in to ji je izpodkopalo zdravje. Pavle je bil zaprt in se vrne prav k pogrebu Jeričinemu iz ječe.

Mušičeve sleparije — ponarejal je denar, kradel — pridejo na dan in tudi njega zaloti pravična kazen.

Kakor razvidimo iz vsebine, vzeta je snov iz naroda. G. pisatelj nas z vzgledom spominja na Gospodove besede: „Čujte in molite, da ne padete v skušnjava!“ Povest je prav lepo izpeljana, le na nekaterih mestih moramo dvomiti o možnosti Pavletovega značaja.

Petnajstleten deček, ki vestno izpolnjuje svoje dolžnosti nasproti Bogu in strogemu gospodarju svojemu, ne bode kar naenkrat postal tat. Če se je toliko časa vadil v dobrem, bode najbrže tako trden ostal, da se ne bode pustil preplašiti s tako grožnjo. Pri petnajstih letih bode imel že toliko razuma, da bode spoznal odpustljivost prvega svojega prestopka. Neverjetno se nam zdi nadalje, da bi tako nanagloma omedlel trgovski učenec. Učenici

Rostko, ki je pod imenom Sava živel kot meuh na Sveti gori ter umrl kot svetnik. Proti koncu 13. stoletja pa se je širil razkol po srbskem ozemlju. Milutin je začetkom 14. stoletja prosil papeža Klementa V., naj pošlje v Srbijo učenih mož, da ljudstvo poučé v katoliški veri, a pozneje je preganjal katolike ter prepovedal rimski obred. Car Dušan Silni je pretrgal zvezo s Carjigradom in proglasil srbsko cerkev neodvisno.

Leta 1389 so na Kosovem polju vsled izdajstva zlomili srbsko moč, zaróbili narod. Srbija je malone 500 let ječala pod turškim izesom, ločena od Rima in omikanega sveta. Politično je zopet oživila, a tava še vedno v verski megli, kajti ravno pri tem slovanskem narodu je najgloblje vkoreninjeno sovraštvo do rimske cerkve.

Kakor smo videli v glavnih potezah, poskušal je Rim neštévilnokrat, da bi se iztočna cerkev, oziroma njeni poglavarji, zjedini z rimsko cerkvijo. Toda pisatelji iztočne cerkve trdé in učé, da so jedino le papeži krivi razkola, da se ni iztočna cerkev ločila od zapadne, temveč obratno, da je v iztočni cerkvi ostal nepokvarjen Kristusov nauk, da se je v iztočni cerkvi ohranila kontinuiteta prave cerkve Kristusove, da se je zapadna cerkev vsled novotarij oddaljila od pravih naukov in tradicije, da med apostoli ni bilo razlike v prvenstvu; da sveti Peter ni bil v Rimu in da torej rimski papeži niso njegovi nasledniki.

Brezvspešni so bili doslej dokazi, da so neosnovane trditve razkolnih pisateljev, da zgodovina dokazuje odpad iztočne cerkve, da v rimski cerkvi ni nobene verske resnice, katera bi se ne mogla dokazati v knjigah in izročilu iztočne cerkve pred razkolom, kajti tudi brezmadežno spočetje Marije Device živi v tradiciji in knjigah iztočnih cerkvenih učencikov. Prva ovira zjedinenju je primat rimskega papeža, a ta ovira ni toliko verskega, kakor političnega značaja, kar izpričuje nepristranska zgodovina, kar potrjujejo odgovori na najnovejši poziv papežev.

„Cerkveni Vestnik“, glasilo petrograjske duhovne akademije, je na papeževo okrožnico „Principibus populisque universis“ v več številkah odgovarjal jako nervozno, rekoč: Papež želi, da se slovanski pravoslavni narodi zjedinijo z Rimom, dobro vedoč, da so ti narodi mlada sila v človeški zgodovini in boljši nositelji pravoslavnih idejalov, kakor grški narod, ki živi le ob spominu na slavno preteklost; a med Slovani nosi zastavo pravoslavja narod ruski. Zgodovina se nagiblje na korist narodov slovanskih, kajti zapadna Evropa omaguje, narodi so ostali kakor jesensko listje. . . . Zato govore rimski časnikarji in potniki z nekako zavistjo o zdravi naravi pravoslavnih Slovanov, ki živé v trdni veri na Boga in v bodočnost.

List dalje omenja Vanutellijeve knjige, papeževe okrožnice in hvale o Slovanih ter dostavlja: Vse to ne pomeni družega, kakor da hoče Vatikan sveta slovanska apostola vzeti pravoslavnim Slovanom.

te vrste so po triletni službi že dokaj utrjeni. Tudi Jerica je bila najbrže krepkejša, kakor razne junakinje v sedanjih modernih romanih.

Če to spregledamo, moramo pripoznati, da so dobro opisani značaji posameznih oseb te povesti.

Mušič, pravi tip sleparja in sprijenega zapeljivca, ki mu ni dovolj, da je sam hudoben, marveč hoče, da so tudi drugi.

Pavle, pošten sin pobožne matere, se omami za nekaj časa od zapeljivca. Ali slednjič pa vendar spregleda in Pavle je stari poštenjak — ko se spokori za grehe.

Trgovec Smrekar se nam kaže moža poštenjaka. Strog in natančen je sicer, zraven pa tudi pravičen. Storjeno krivico je takoj pripravljen popraviti. Nasprotno je mati „Smrekarica“ dobronamerna in skrbna gospodinja. Vsi so že dolžili Jerico tatvine, ona še ne veruje občenemu mnenju. Kolikor prestrog je njen soprog, toliko prijaznejša je ona s posli, da ostane hiša vedno v najboljšem glasu.

6. Tej daljši povesti sledita dve pravljici, spisani od r. g. Josipa Freuensfeld-Radinske-ga. Kako plodovit je bil r. g. pisatelj, razvidimo lahko iz življenjepisa v letošnjem „Koledarju družbe sv. Mohorja“ (str. 30—32). Na str. 135. naj blagohotno popravi g. bralec v vrsti šest in dvajseti: „plava riba“ v „plava vidra“.

7. Nazadnje je dodanih še deset „zgodovinskih povestic“, katere bodo gotovo kratkočasile in učile.

Vsem je v spominu poskus, ko so trume jezuitov skušale prepričati slovanske narode, da sta se sveta brata držala latinske vere ter priznavala primat rimskih papežev. Ali ta poskus se ni posrečil in sveta brata sta ostala pravoslavna. . . . Zgodovina svedoči, da so slovanski narodi, ki so zjedinjeni z Rimom, v politični odvisnosti od drugih narodov, a najmočnejši slovanski narod ohranil si je svojo cerkveno samostalnost ter ustanovil močno državo, ki je glavna garancija svobode tudi drugih malih narodov slovanskih. Stopiti torej pod krilo rimske cerkve, pomeni za slovanske narode toliko, kakor odreči se svobode ter podvreči se cerkvenemu jarmu Vatikana, za katerim pride jarem politički.

Take in j-duake izjave svedočijo, da odločujejo v vsem tem vprašanju v prvi vrsti politične koristi, katerim podreajo cerkvene. Najodločneje pa se upirajo, najbolj strupeno pišejo proti zjedinenju Srbi, trdeč, da jedino le pravoslavje je ohranilo njihovo narodnost in jim je najboljšje zagotovilo za bodočnost. O tem prihodno ič.

Socijalne stvari.

Ženske na vseučiliščih.

Čas, ki hoče vse narobe postaviti, seveda ne more pustiti ženske pri miru. Na materialistični podlagi stoječi modroslovci, fizijologi in socijologi tekmujejo, kdo bo preje ženskam dal enakorodno mesto z moškami. Socijalna demokracija hlastno vsprejmlje take nauke in vporablja za svojo agitacijo. „Ženska je tlačanka v sedanjem družabnem redu; osvoboditi se mora novodobnega suženjstva!“ Tako se glasi geslo, s katerim skušajo nihilisti v delavski obleki pridobiti ženske zase. To se godi v nižjih stanovih. Višji stanovi pa izvajajo posledice „ženske znanosti“ s tem, da odpirajo ženskemu spolu visoke in višje in najvišje izobraževalnice: gimnazije, realke in vseučilišča. Zanimivo je vedeti, v koliko tedaj vstopajo v kroge, koder jim svita — zlata svoboda. Jeden in tisti duh je večinom, ki žene nižjih stanov ženske v socijalno-demokratska društva in višje — na vseučilišča. Po vseh sodé smemo reči, da imajo socijalni demokratje s svojim osvobojevanjem več uspehov, nego njihovi sodrugi izmej gorenjih 10000. Avstrija sama ima na tisoče socijalnih demokratini; tudi bela Ljubljana ni brez njih. — Vseučilišča, koder se smejo vdeleževati tudi ženske akademičnega življenja, pa niso tako zabasana z ženskim rodod. Oglejmo si številke s sedmerih švicarskih vseučilišč z zadnjih 8 let:

leta	bilo vseučiliščnic	med	2229	dijaki.
1888	206	2239		
1889	196	2412		
1890	248	2552		
1891	297	2889		
1892	318	3076		
1893	451	3307		
1893/4	599	3696		

Te številke kažejo torej vsekakor velik napredek. Vseučiliščnic štivilo se je v tem času potrojilo, dijakov sploh pa komaj za polovico pomnožilo. Največ žensk obiskuje vseučilišča v Curihu, Genfu in Bernu. Bogoslovni oddelki nima ženskih slušateljic, da si bi bilo za večino dobro, da bi se malo bolj poučila v verskih resnicah. Po drugih oddelkih se nam pa kaže to le razmerje:

	Zdravilstvo.	Pravo.	Modroslovje.
l. 1887	79	1	41
1893	175	7	93
1893/4	210	5	388

Dijačke so iz Rusije, Bolgarije, Severne Amerike in domačinke Švicarske; nekaj jih je tudi iz »rajha«. — Ruske in Bolgarke so večinom na zdravilskem oddelku, Švicarke in Amerikanke pa na modroslovskem. Iz Rusije jih je po številu največ 194; Bolgark je 15. Morda pošlje naša višja dekliska šola tudi kaj akademie v svobodno Svico. Če se to zgodi, bomo že svoječasno natančne podrobnosti poročali svojim bralcem.

Glasba.

1. Trindvajset cerkvenih napevov za moški zbor. (4 mašne pesmi, 10 Marijin h. 7 obhajilnih in 2 Tantum ergo.) Zložil Ign. Hladnik. Op. 21. Cena 80 kr. — Skladatelj je v Slovincih dobro poznat. Skazal se je s svojo marljivostjo in spretnostjo že nekaterekrat. V naznanjenj zbirki nam podaje cerkvene napeve za moški zbor.

Dasi naši pevski zbori niso ravno v zadregi pri izbiranju cerkvenih napevov, vendar nam je ta zbirka

dobro došla. Saj je znano, kako radi pevci godrnjajo, češ vedno le stare mlatimo, in kako pritiskajo na pevovodjo, naj jim izbere „kaj novega“. Iz tega vzroka te napeve priporočamo moškim zborom. Urejeni so po cerkvenih načelih in brez dvoma se bodo vsaj nekateri tudi udomačili na naših korih. Vendar menimo, da je komponistom paziti na to, da ne stavljajo svojih glasbotvorov v prenizke lege, kakor smo tu parkrat opazili. Osobito pri kompozicijah za cerkev imej to pre očmi skladatelj, kajti večkrat ni dobiti dosti močnih basov in tako kompozicija ostane brez učinka (f. n. 16). Vemo sicer, kaj nam bodo skladatelji na to opazko odgovorili, ali naj bodo prepričani, da tudi tu velja pesnikova beseda: In der Beschränkung zeigt sich erst der Meister. — Naj slednjič še dostavimo, da je tisek Miličeve tiskarne prav lep, popir trden in da cena 80 novčičev ni previsoka za dvajset stranij obsegajoče delo. Jutri prijavimo še dve ceni.

2. Pozdrav Gorenjskej. Valček, po slovanskih napevih za glasovir zložil Viktor Parma. Vedel iz slovenskih narodnih melodij sestavljena kompozicija, katera bo v slovenskih rodbinah mladini učé se igre na glasoviru napravljala mnogo veselja. Prisojamo tej glasbeni uredbi tudi radi tega večo vrednost, ker si je skladatelj prizadeval privediti vse delo kolikor mogoče priprosto. Tako bodo tudi oni veselo segli po valčku, ki se še niso popeli na vrh muzikalnega Parnasa. — Cena mu je 1 gl. Dobiva se v založbi L. Schwentnerjeve knjigarne v Brežicah. Pripomnimo še, da je delo poklonjeno č. gosp. dr. Edvardu Šavnik-u. Delo je priporočila vredno. — Škoda, da je že Miklavž minul, sicer bi to glasbo njemu nasvetovali, da jo raztroši po slovenskih hišah.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. decembra.

(Vdanostna izjava.) Dne 5. t. m. sta stolni kapitelj in tržaška duhovščina izročila mil. škofu tržaškemu dr. J. N. Glavini adresu, v kateri ga zagotavljajo neomejene svoje vdanosti in ljubezni ter zato odločno protestujejo proti izgredom mestnega odbora zoper prevz. škofa. — Jdnaka izjava se napoveduje z dežele. S tem je najsičajnejše ovrženo sumničenje tržaških lahonov, kakor da škof dr. Glavina strankarsko postopa, s tem je tržaška duhovščina soglasno obsodila podlo pristransko natolečvanje luških iredentistov, kateri so se že sedaj s svojo nameravano spomenico na papeža, naperjeno proti škofu, osramotili pred poštenim svetom.

(Osebne vesti.) Na-lov in značaj deželnega sodišča svetnika sta dobila državnega pravdnika namestnika Fr. Trenz v Celju in dr. Gross v Gradcu. — Načelnikom cestnega odbora za radovljjski okraj je izvoljen Andr. Jurgele, posestnik na Otoku, namestnikom Miha Pesjak v Kamni Gorici.

(Koncert „Glabene Matice“.) Drugi letošnji koncert „Glabene Matice“ ne more biti pred Božičem, kakor se je poročalo, ker je deželna redutna dvorana že pripravljena za bližnje zasedanje deželnega zbora. Odbor pa prosi p. n. člane pevskega zbora, da kljub temu redno obiskujejo pevske vaje, ker se bodo že sedaj učili tudi za tretji koncert. Po končanem deželnem zboru bota drugi in tretji koncert kmalu zaporedoma po kratkem presledku.

(Za slovensko šolo v Velikovecu.) Prevažen korak je storila naša slavna šolska družba sv. Cirila in Metoda, ko je sklenila zidati slovensko šolo ob Velikovecu na Koroškem. Da bi se lepa misel le tudi prav hitro vresničila in namerjavana šola prav kmalu delovala v korist našim tlačenim bratom Korotanskim! Za to pa treba sredstev vzlasti denarnih in zato veselo pozdravljamo misel, ki jo je sprožil dopisnik „Od Save“ v zadnjem „Miru“, pišoč: „Novo leto je pred durmi in zopet se bo v tem času nebrojno število posetnic (vizitnic) razpošiljalo. Kaj komu hasnijo? Prav nič! Če imamo sorodnike, znance in prijatelje, za te itak vemo, če nas ljubijo, da nam tudi vsaki čas, ne le ob novem letu želijo vse dobro in tudi, če ne izrazijo teh voščil s pošiljatvijo posetnic. Dragi Slovenci in Slovenke! prenehajmo s tem in storimo na mesto tega kaj dobrega. Položimo rajši v ta namen kak mali dar na sltar prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda. Kedo ne ve, kaj nam je ta družba? Komu ni znano, kaj je že dobrega storila in koliko naših otrok rešila?! Posebno zdaj ji prihitimo na pomoč, ko ji bo treba

veliko novcev za šolo v Velikovecu. Pomagajmo ji rešiti slovensko, našo dečo v tužnem Korotanu! Pa tudi že o božičnih praznikih je lepa prilika za to, ker se tak čas navadno obilo zbramo v družbah. Naj ne pretekó torej ti lepi dnevi, da bi se mi ne spominjali vsaj z malimi doneski plemenite šolske družbe sv. Cirila in Metoda! — Tako se zgodi povsod in lahko bo delovala naša družba uspešno za svoj vzvišeni smoter!

(Dvojezični napis v Istri in Vatikan.) „Osservatore Romano“, glasilo vaticanskih krogov, je dne 17. nov. objavil članek pod naslovom „Italijani v Istri“, v katerem omenja, da že več časa liberalno časopisje piše o Italijanih v Istri, dasi ne vedó, v koliki množini stoje nasproti slovanskemu prebivalstvu. „Mi nočemo“ piše dalje „Osservatore R.“ „staviti vprašanja o številu obeh narodnostij in naj je jačja po številu ta ali ona, toda mi naglašamo, v kolikor velja narodnostno načelo, da se morajo enako upravljati Italijani in Slovani. Zato menimo, da morata oba jezika v Istri imeti jednako veljavo pri uradih, kakor v Belgiji francoski in flamanski. Pač ni treba, da liberalni nacionalizem vznemirja ono deželo in ljudstvo z brezkoristnimi in brezumnimi članki, kakor to delajo italijanissimi in irredentisti.“

(Slovenski klub na Dunaju) ima v soboto dne 15. t. m. drugi svoj večer v tej sezoni v dvorani „zum alten Schottenthor“ I. Schottengasse 7. Na dnevnem redu je berilo c. kr. sotnika g. Igo Kaša: „Slovenci v severnih Alpah — spomini na potovanje od Lajta do Rona“. Začetek ob 8. uri zvečer. Pristop imajo samo povabljeni.

(Celjski „Narodni dom“) Iz Celja se nam poroča iz obrtniških krogov: Kakor čujemo izza kulis, hodijo k odboru za zgradbo „Narodnega doma“ nadlegovat ljubljanski nemšurški obrtniki za dobavo različnih del. Tudi tukaj bi nam Slovencem radi kalili vodo, kakor so jo v Ljubljani. Povemo jim pa na vsa usta, da take tuje golazni imamo že v Celju preveč in prav nič ne potrebujemo, da bi se nam še vsiljevala iz Ljubljane.

(Posojilnica v Brezicah) se je osnovala dne 8. decembra. V ravnateljstvo so izvoljeni gg.: A. Levak, veleposestnik, za načelnika; L. Schwentner, trgovec, za namestnika; Mihael Balon, Jos. Agrež, K. Gregorič, Ign. Polanšek, J. Zevnik, J. Gerjovčič, J. Šetincec za odbornike; pregledovalci računov so gg.: Fr. Ferencak, vpok. dekan; župnik Jos. Kočevar in posestnik Jos. Zmavc. Posojilnica bo pričela svoje delovanje z novim letom.

(Z Brezovice) 11 dec. Že dolgo ni nihče nič poročal z Brezovice — zato naj pa sedaj omenim nekaterih rečij, katere so vredne, da se objavijo. Kratka je sicer doba jednega leta, vendar se tudi v enem letu lahko prav mnogo napravi. To je tudi v dejanju pokazal naš župnik č. g. A. Hočevar, kateri je pred dobrim letom prišel k nam za župnika. Prav mnogo je že ranji g. župnik storil za olepšavo hiše božje, naslednik njegov pa pridno nadaljuje. Že kmalu ob začetku svojega bivanja na Brezovici je dal prenoviti in lepo okinčati tabernakelj, potem popraviti orglje, popolnoma predelati stolpno uro in še več drugih rečij. Najlepši spomenik doseďanjega svojega delovanja pa si je postavil dne 8. t. m. v praznik brezmadežnega Spočetja, ko je blagoslovil novo oltarno sliko, ki je res pravi kinč brezovške cerkve. Podoba je 3-5 m šiřka, delo g. Jebačin-a, na Brezovici že znanega slikarja. Kakor je že prej več slik prav okusno napravil, tako je tudi to prav mojsterski izdelal. Slika predstavlja Marijo, kraljico sv. rožnega venca. Marija z Detetom v naročju podaja z desnico spodaj klečečemu sv. Dominiku kito cvetic; poleg stoječi angelj pa drži v roki troje vrtnice (belo, rdečo in rmeno), ki pomenijo tri dele sv. rožnega venca. Jezus pa drži v svojih ročicah rožni venec (molek). Podoba je res mična in vsaka poteza hvale nje stvaritelja. Pod njo pa je pritrjenih v polkrogu 12 svečnikov, delo g. Tratnika, vsled katerih ima veliki oltar še veličastnejše lice. — Nov kras pa dobi v kratkem tudi pokopališče. Napravljen je že namreč nov križ; le vreme zdržuje, da ga še ni bilo mogoče postaviti. Podoba Križanega je prav okusno izrezal g. Trnovec, podobar iz Polhovega Gradca. — Vsa ta dela pričajo, da nam ni treba naročati pri tujih umetnikih, ko imamo dovolj domačih umetnikov, ki naročeno delo res dostojno hiši božji izvršijo. Toraj svoji k svojim! — H koncu še nekaj. Kdo izmej čast. bralcev bode znabiti ugibal, kako je bilo mogoče vse to napraviti v enem letu, od kod toliko denarja? Tu pa moram pohvaliti vrle

Brezovčane, kateri so vse to napravili le s prostovoljnimi doneski. Kadarkoli je bilo oznanjeno darovanje, vselej so darovali toliko, da č. g. župnik skoro ni našel pravih besed, s katerimi bi se bil mogel zahvaliti. Za olepšavo cerkve vneti župnik in pa radodarni farani res lahko prav mnogo napravijo.

(Javna varnost.) Vas Vodmat je izločena iz okrožja žendarmarijske postaje v Vevčah ter pridružena okrožju okr. žendarmarijske postaje v Ljubljani.

(Občinske volitve na Koroškem.) Danes moramo poročati o ugodnem izidu obč. volitev v Kotmarivasi blizu Celovca. To občino so tamošnji neustrašni gg. rodeljubi pred tremi leti iztrgali iz rok nemškutarjem, kateri so pa z vso silo, pod posebno patronačo g. okrajnega glavarja celovškega, delali na to, da bi zdaj zopet prišli na krmilo. Pa pošteno se jim je ponesrečilo in Slovenec ostane v tej občini, tako trdno upamo, za vselej gospodar na domači zemlji. Volitev, h kateri je prišel sam g. okr. glavar iz Celovca baron Mac-Nevin, vršila se je dne 5. t. m. tako-le: V 3. razredu je prišlo na volišče 116 od 148 volilcev, ter je bilo oddanih 71 veljavnih glasov za slovenske in 34 glasov za nasprotno kandidate. V 2. razredu dobili so naši 19 in nasprotniki 14 glasov. Prišlo je 33 od 40 volilcev. V 1. razredu sta izvoljena dva naša in dva nasprotna. Volitev je bila burna ter je trajala od 1/2 11. ure dopoldne z malim presledkom do 1/2 4. ure popoldne. Vspeh je še mnogo ugodnejši, nego je bil pri zadnjih volitvah. Da se je tako godilo, zahvala za to gré pač najprej našemu katol.-političnemu in gospodarskemu društvu, ki je v tem okraju pridno zborovalo, posebno pa vrlemu in neustrašnemu gosp. županu M. Prosek arju, ki je moral za časa svojega vzornega županovanja že mnogo preganjanja pretrpeti. Sljajni izid sedanjih volitev naj bo mu nekako zadostilo za tolike bridke ure, ki jih je moral pretrpeti. — Na Zihpoljah (sosedna občina Kotmarivasi) so menda pri volitvah zmagali liberalni nemškutarji. — V torek dne 11. t. m. bila je v Spod. Dravogradu volitev župana. Izvoljen je pristaš nemškutarško-liberalno-nacionalne s kamenjem delujoče stranke, poštar Leop. Domaingo. Tudi za svetovalec so izvoljeni samo naši nasprotniki.

(Na zadnji semenj v Ljubljani) se je prignilo 959 glav živine in sicer 515 volov in konj, 395 krav in 49 telet. Kupčija je bila bolj srednja, ker ni bilo mnogo zunanjih kupcev.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 2. do 8. decembra je v Ljubljani bilo 16 rojenih in 19 jih je pa umrlo. Jeden je umrl za škardlatico, 8 za davico, 3 za jetiko, 2 za vnetjem sopilnih organov, 2 vsled mrtvo-uda, 8 za različnimi boleznimi. Mej umrlimi je 8 tujcev in 11 iz zavodov. Zbolel je 1 za škardlatico in 3 za davico.

(Zdravstvo.) V mnogih okrajih Primorske so se prikazale nalezljive bolezni davica, legar in škardlatinka.

(Ogled živine) je vpeljan na dolenskem kolodvoru v Ljubljani. Ogled se ne vrši, če je bila živina že preje pri nslaganju na kakem kranjskem kolodvoru od živinozdravnika pregledana.

(Mestni drevored) jeli so pretekle dni od vhoda proti železničnemu tiru podirati in sekati. Stari kostanji odstranili se bodo tako v glavnem drevoredu kakor v stranskem do omenjene črte, in prostor ki je bil do zdaj služil sprehajalcem, pripomogel bo de odslej nekoliko olepšavi tega mestnega dela.

(C. kr. poštnohranilnični urad) na Dunaju je te dni razposlal okrožnico z računom za mesec november. V rečenem času so je po državi 1.035.222krat vložilo skupaj za 132.357.858 gld. 19 kr., od tega po naših krajih: na Štajerskem 49.745krat za 4.748.594 gld., na Koroškem 14.702krat za 1.528.072 gld., na Kranjskem 13.384krat za 1.058.429 gld., na Primorskem (Gorica, Gradiška, Trst, Istra) 18.773krat za 2.633.475 gld., v Dalmaciji 5.954krat za 595.983 gld.; a vrnili so 262.731krat za 130.915.189 gld., od tega pride na Štajersko 7.433krat za 2.123.442 gld., na Koroško 1.828krat za 347.662 gld., na Kranjsko 1.539krat za 569.249 gld., na Primorje 4.139krat za 1.408.711 gld., na Dalmacijo 555krat za 81.866 gld. Od dne 12. januarija 1883. ko je urad začel poslovati, pa do konca minolega meseca se je 72.025.000krat vložilo za 8.523.682.971 gld. 85 kr., vrnilo pa 19.924.399krat za 8.433.965.912 gld. 37 kr., tako je v blagajnici preostalo čistih 89.717059 gld. 48 kr. Vložnikom se je kupilo in odposlalo vrednostnih papirjev za 24.961.525 gld. V prometu se nahaja 1.032.763 vložnih in 25.562

čekovnih knjižic potem 11.016 knjižic-rentovnic, te so vredne 19.665.940 gld. Število vložnikov je naraslo v varčevalnem oddelku za 5.458, v čekovnem za 197, v nakazničnem pa za 317 oseb. Ob svojo knjižico je prišlo 94 vložnikov, med njimi trije Slovenci, jeden v Polčanah (6 gld.), drugi v Novivasi pri Rakeku (5 gld. 89 kr.); do nove knjižice pravico dobi prvi dne 15. decembra, drugi pa dne 26. decembra; tretja knjižica s slovenskim tekstom bila je izdana v Ljubljani, velja 5 gld., in vložnik je dne 1. decembra dobil novo, ako se prva ni dala najti. V neuradnem delu okrožnica objavlja podatke o poštni hranilnici na Ogerskem, Francoskem, Nizozemskem, Švedskem

(300letnica švedskega kralja Gustava Adolfa II.) proslavljala je v nedeljo tukašnja protestantska občina, in sicer, kakor vabilo slóve, „kot rešitelja evangeljske vere“. A tudi po protestantski Nemčiji slavili so švedskega kralja spomin 300letnega rojstnega dne. No pod istimi uveti bi lahko proslavljali rojstni dan Atile, „šibe božje“, obeh suitanov Salimana in Kare Mustafe in — Napoleona I. Vsi ti so, kakor Gustav Adolf, Nemčijo pustošili in jo raztrgati hoteli bili so najhujši sovragi Nemčije in pravi vandali na nemških tleh. Kaj malo narodnega čuvstva ali pa popolno nevednost v zgodovini razodeva to v Nemcih, ako to proslavljenje nazivljejo „narodni spominski dan“. — „Kdo hoče v Nemcih proslavljati Gustava Adolfa,“ pisal je že Jan. Janssen pred 30. leti v neki frankobrodski brošuri, „proslavljati mora i Napoleona, kajti poslednji ima nehoté za nemški narodni razvoj večje zasluge, nego Šved“, kakor piše sam protestantski zgodovinar Leo, — „ki je s svojim upadom na Nemško, poslednjo oslabil in nemškemu narodu, ki je bil dotlej najodličnejši mej krščanskim svetom, vzel čast in ugled v Evropi ter ščuval Nemce zoper Nemce in provzročil tridesetletno versko vojsko, oropal mesta, gradove, cerkve, samostane in šole, huje nego Turki. — Z Lutrom bi lahko vskliknil:“ pravi Leo, „Da, drugače biti ne more, mi Nemci moramo biti vsem tujcem za osla!“

Društva.

(Slovensko-katoliško delavsko društvo.) Društveni shod v nedeljo 9. t. m. je bil mnogobrojno obiskan. Predsednik ga je otvoril ob 1/2 7 uro zvečer. Prvi govornik Gostinčar povdarja važnost volilne pravice za delavce ter omenja, da je poslanec Klun v volilnem odseku državnega zbora se izrekel za občno volilno pravico s pristaškom, da ker sedaj ni upanja, da bi se volilna reforma izvela v tem smislu, vstopi za predlog posl. Dipaulija. Dalje poroča, da je neki drugi slov. poslanec pisal društvenemu odboru da je za sedaj vsled razmer v državnem zboru glede volilne reforme v smislu obč. volilne pravice obupati. Govornik pravi, da če poslanci obupajo, mi pa ne smemo obupati, ampak nepremakljivo in vstrajno delovati na to, da dobimo tudi mi to za nas prevažno državljansko pravico. Čast. gosp. Pečnik je govoril o nedostatkosti delavskih stanovanj po mestih; kazal je žalostne razmere delavcev v tej zadevi, podal zanimive podatke, kako škodljiva da so zdravju in življenju nesnažna, temna, zaduhla in prenapolujena stanovanja. Dokazoval je dalje, koliko ljudij umre prezgodaj zaradi slabih in nezdravih stanovanj. Dalje je govornik kazal tudi, kako so različne stroke dela škodljive človeškemu zdravju, in da je vsled tega potrebno vrediti delo tako, da ne bi trpeli delavci vsled predolgega dela in neprimernih razmer tako grozne škode. Za njim govoril je društvenik Posavec ter naglašal dogodek z dne 7. okt. v kazini. Potem je društvenik Sevsšek priporočal društvenikom, da bi v cerkvi posebno pri blagoslovih, povzdigovanju itd. poklekovali na obe kolena, ter priporočal, da bi tudi v društvu katerikrat molili angelovo česčenje. Društvenik Jeraj je v svojem govoru poleg družega povdarjal, da sedaj, ko se je ustanovilo konsumno društvo, je treba gledati, da bomo v tem podpirali v prvi vrsti domače pridelovalce, in še le tisto, kar se doma ne dobi, kupovali od tujcev. Za njim je potem še Gostinčar podal nekoliko podatkov iz nemškega socialno-demokratskega „Parteitags“ v Frankfurtu, ter povdarjal, da so se na tem shodu nemški soc. dem. razpertili v dve stranki, kar moramo mi le odobravati, ker socialni demokratizem vsled svojega programa ni zmožen osrečiti delavcev. — Častiti gospod Mekinec, kaplan v St. Vidu, podaril je društvu 2 gld. Bog plačaj.

(Slovensko bralno društvo v Skofji Loki) Vabilo k rednemu občnemu zboru slov. bral. društva v Skofji Loki, kateri bode dne 16. dec. t. l. ob 5. uri popoldne v lastnih prostorih. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev dveh pregledovalcev računov. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti. Ako redni občni zbor ob določeni uri ne bode sklepčen, vršil se bode izvanredni občni zbor

ne glede na število navzočih udov, ob pol 6. uri na večer istega dne, po § 17. društvenih pravil.

(Akad. teh. društvo „Triglav v Gradcu“) priredi v soboto 15. d.c. II. redno javno zborovanje v društveni čitalnici (Bürgergasse 8 II. nadst.) Začetek točno ob 6. uri zvečer.

(Akademična podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradcu.) V rednem letnem zborovanju „Akademične podružnice sv. Cirila in Metoda“ v Gradcu, ki se je vršilo 9 dec. t. l., se je sestavil sledeči odbor: Predsednik Karol Verstovšek, stud. phil.; podpredsednik Ferdo Kunej, stud. med.; tajnik Josip Zdolšek, stud. iur.; blagajnik Josip Povalej, stud. iur.; odb. namestnik Tone Gregorec, stud. med.

(„Slov. pevsko društvo v Ptuj“) ima v smislu § 15. svojih pravil dne 26. decembra 1894, ob 2. uri popoldne v prostorih „Narodnega doma“ v Ptuju glavni zbor s sledečim vspešnim: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora in računskih preglednikov. 5. Slučajnosti. 6. Prosta zabava s petjem. — V slučaju, ko bi ob 2. uri ne bilo zadostno število društvenikov navzočih, bode se ob 4. uri zborovalo pri vsakem številu došlih društvenikov. — K temu zborovanju uljudno vabi odbor.

Telegrami.

Dunaj, 12. decembra. Včeraj je gospodarska zbornica vsprejela v drugem in tretjem branju načrte zakona o podražavljenju zapadne, moravske mejne in moravskošleške železnice.

Dunaj, 12. decembra. Misija sekcijekega načelnika Witteka ni imela vspeha. Ni se mogel sporazumeti z vlado zastran južne železnice. Povrnil se je včeraj na Dunaj.

Berolin, 12. decembra. Državni kancelar knez Hohenlohe je izjavil, da se z njegovim nastopom ne premeni vladna sistema. Hodil ne bode vedno po potu svojega prednika, ali oziral se na fiktivne razmere in zavezaniosti točno izpolnjeval. On spozna potrebo finančne reforme, držal se bode dosežanje kolonijalne politike, skrbel za povečanje mornarice. Oziral se bode na opravičene želje kmetijstva. Gledé socijalne politike bode skušal varovati slabe. Prizadeval si bode, ohraniti mir mej državo in cerkvijo.

Berolin, 12. decembra. Včeraj se je konstituirala komisija za poslovni red državnega zbora pod predsedstvom socijalnodemokratskega poslanca Singerja. Dne 13. t. m. se bode posvetovala o vladni zahtevi, da se tožijo socijalistični poslanci zaradi razžaljenja cesarja. V tem slučaju bode Singer komu drugemu odstopil predsedstvo. — Državna stranka je sklenila jednoglasno, glasovati za to, da se dovoli kazensko postopanje proti socijalističnim poslancem, ki so obsedeli, ko se je klicalo „Hoch!“ cesarju.

Pariz, 12. decembra. Zbornični predsednik Burdeau je ob osmih zjutraj umrl.

Rim, 11. decembra. Tanlongo je pisal predsedniku zbornice poslancev, da nista niti on, niti njegov sin Giolittiju izročila nobenih dokumentov. Ker ima Giolitti dokumente, dobiti jih je moral od nadzornika rimske banke ali pa od policijskih uradnikov, ki so bili pri hišni preiskavi. — Zbornica je izvolila komisijo, da pregleda Giolittijeve dokumente.

Foggia, 12. decembra. Podrl se je železnični most mej Lavelom in Venoso in je železnični vlak skočil v reko Ofanto. Trije železnični služniki so lahko, trije težko ranjeni. Od potnikov je eden poškodovan. Ubit ni nikdo.

Shanghai, 12. decembra. Tukaj se govori, da se Japonci poprej ne bodo spustili v mirovna pogajanja, da se jim izročé uradniki, ki so razpisali darila na glave Japoncev, da jih usmrtiljo.

Umrli so:

9. decembra. Marija Omahen, šivilja, 72 let, Krakovski nasip 10, zamotanje črev.

10. decembra. Meta Glavač, mestna uboga, 89 let, Karlovska cesta 7, ostarelost.

11. decembra. Rozalija Kobler, delavčeva žena, 38 let, Karolinska zemlja 24, jetika.

V bolnišnici:

10. decembra. Karol Markoz, zidar, 22 let, jetika.

Tujci.

10. decembra.

Pri **Slonu**: Glaser, Liebisch, Breitenstein, Nardini, Kominek z Dunaja. — Rendič iz Trsta. — Lininger iz Maribora — Roja iz Beljaka. — Globočnik iz Kranja. — Burger iz Kočevja. — Sonnenberg z Ogerskega. — Paulin iz Gradca. — Günther iz Gottesgab-a.

Pri **Maliču**: Pamer, Wurmer, Leubauer, Braun, Eisenrötter z Dunaja. — Winterhalter iz Maribora. — Pereles iz Prage. — Brunetti iz Gorice.

Pri **bavarskem dvoru**: Križe iz Stare Loke. — Mentil iz Kočevja.

Pri **Juznem kolodvoru**: Jaklič iz Ribnice. — Kapper iz Smihova.

Pri **avstrijskem caru**: Hirschmann z Dunaja.

Tržne cene v Ljubljani

dne 12. decembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	6 50	Speh povojen, kgr.	66
Rež,	5 10	Surovo maslo,	75
Ječmen,	5 40	Jajce, jedno	36
Oves,	5 50	Mleko, liter	10
Ajda,	6 50	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	5 70	Telečje	64
Koruza,	6 50	Svinjsko	60
Krompir,	2 67	Koštrunovo	40
Leča, hktl.	11	Piščanec	45
Grah,	10	Golob	16
Fizol,	9	Seno, 100 kgr.	1 87
Maslo, kgr.	92	Slama, 100	1 60
Mast,	68	Drva trda, 4 kub. m.	7
Špeh svež,	56	„ mehka, 4 „	5

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	srakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
11. a. zjut.	744.0	-6.2	sl. sever	jasno	
12. a. pop.	743.2	1.0	sl. vzh.	del. oblak.	0.00
9. a. zveč.	743.5	-3.6		jasno	
Srednja temperatura -2.9 za 2-3° pod normalom.					

Javna zahvala.

Podpisani imel sem svojo, dne 11. novembra 1894. l. vsled požara uničeno parketno tovarno pri

ogersko-francoski zavarovalnici (Franco-Hongroise)

zoper škodo po ognju zavarovano.

Ker mi je omenjena zavarovalnica po njenem glavnem zastopu v Ljubljani odškodnino brez vsakega odbitka točno izplačala, štejem si v dolžnost taisti svojo zahvalo izreči in jo vsakemu najtoplejše priporočati.

Škofja Loka, dne 7. decembra 1894.

Janez Gussel m. p.

Vozni red avstrijskih državnih železnic, veljaven od 1. oktobra 1894.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Karlove vare, Francove vare, Prago, Lipsijo, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 10 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.

Ob 11 uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 4. uri 14 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregnice, Curih, Genova, Pariz, Steyr, Linc, Gmunden, Ischl, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 20 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 53 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregnice, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla, Trbiža.

Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregnice, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla, Trbiža.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 48 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.

Ob 9. uri 25 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 9. uri 21 min. zvečer osebni vlak z Dunaja preko Amstettena in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.

„ 2. „ 05 „ popoldne „ „

„ 6. „ 50 „ zvečer „ „

„ 10. „ 10 „ zvečer „ „ (ta vlak le do konca oktobra meseca ob nedeljah.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.

„ 11. „ 15 „ dopoldne „ „

„ 6. „ 20 „ zvečer „ „

„ 9. „ 55 „ zvečer „ „ (ta vlak le do konca oktobra meseca ob nedeljah.)

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy
lekar zraven rotovža v Ljubljani
priporoča:

Kurjeočesno tinkturo.

Bolečine pomirljivo sredstvo pri kurjih ošesih in pri trdi koži na nogi. Ima to prednost, da se s to tinkturo kar s ščetko pomaže bolni del na nogi. — Stekleničica z rabilnim navodom in ščetko velja 40 kr., tucat 3 gld. 50 kr.

Cvet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Marijacejske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucati 4 gld. 80 kr.

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanju, in skaženi želodec. — Škatulja 21 kr., 1 zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

V zalogi so vsi medicinično-farmacetični preparati, posebnosti itd., dijetetična sredstva, homeopatična zdravila, medicinična mila, dišave itd. itd.

katere razpošiljajo v vse kraje sveta

lekarniške tvrdke:

Ubald pl. Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani, Kranjsko. Viktor pl. Trnkóczy na Dunaju, Margarethen. Dr. Oton pl. Trnkóczy na Dunaju, Landstrasse. Julij pl. Trnkóczy na Dunaju, Josefstadt. Vendelin pl. Trnkóczy v Gradcu, Stajersko. 292 31

Poštne pošiljave obratno.

Primerno družinsko ali prijateljsko božično ali novoletno darilo je

mej dobrimi stvarmi najboljša:

kemično čisti higijenični

Kranjski likér

iz planinskih zelišč

J. Klauer-ja,

trgovca „pri voglu“ v Ljubljani, Pred škofijo.

Isti, specijaliteta prve vrste,

je nedosežen glede d. brote in vpliva blagodejno na prebavne organe ter oživljajoč. Ne smelo bi ga pogrešati nobeno gospodinjstvo.

Dobiva se pri izdelovalatelju J. Klauer-ju, trgovcu „pri voglu“, v vseh boljših specializiranih in trgovinah z jestvinami (delikatesami), kakor tudi v kavarnah. 616 25-7

**Kašelji odpravite z uporabo slovečih
Kaiser-jevih 594 23-5
prsnih bonbonov**

kateri najbolje učinkujejo proti kašlju, hripavosti, prehlajenju in zasliženju in so najcenejši.
V zavrtkih po 20 kr. dobivajo se v lekarni VIIJ. Mayerja „pri zlatem jellenu“ v Ljubljani, Marijin trg.

Priporočen od polikliniške direkcije.

Uporablja se proti dušljivemu kašlju, boleznim v grlu, v prsih in proti otročjim boleznim.

Konjaka sladni izvleček

Neutopen za prebolele.

Dobiva se v vseh boljših lekarnah in droguerijah. 590 52-7

Tovarna konjak-sladnega izvlečka v Leipniku.

China Serravallo z železom

neobhodno potreben oslabelim in prebolelim

Vzbuja slast do jedi, krepi živce, čisti kri.

Srebrna svetinja: XI. zdravniški kongres v Rimu 1894.
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Benetkah 1894
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Kielu 1894.
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Amsterdamu.

Jako ga priporočajo zdravniške avtoritete, kakor dvorni svetnik profesor dr. baron Krafft-Ebing, profesor dr. vitez Mosetig-Moorhof, profesor dr. Schauta, prof. dr. Monti, profesor dr. Neusser, primarij dr. vitez Nicolich itd.

To odlično zdravilno, okrepčevalno sredstvo zaradi dobrega okusa jako radi uživajo otroci in ženske.

Prodaja se v steklenicah po pol litra in po litru v lekarnah.

Lekarna Serravallo v Trstu. 578 30-11

Razpošiljalnica zdravil na debelo. Ustanovljena 1848.
Glavno zalogo v Ljubljani ima: **Lekarna Piccoli** na Dunajski cesti, nadalje tudi **Mayr** in **Grečelj**.

Anton Presker
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16,
priporoča se prečast. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne duhovniško-civilne in duhovniške obleke, kožuhovnatih žakljev za ogrevanje nog.
V zalogi ima tudi
storjeno obleko za gospode in dečke
zimske suknje, nepremočne havelooke, menšičke, ženske plašče, jope po najnovejšem kroju izvršeno, popotne kožuhe, kratke kožuhe itd. v veliki izbiri. 606 8-5
Vse po nizki ceni.
Naročila na izdelovanje oblek po meri izvršujejo se točno po poljubnem kroju. Za dobro blago jamči.

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Izvrstni novi 588 17

cviček,

Prosekar, Tirolec in druga vina, bavarsko črno pivo itd. priporoča po prav nizki ceni

Pavlinova Kranjska vinarna.

v Ljubljani, Slonove ulice 52.

Najvišje pismeno priznanje Nj. c. in kr. Visokosti prejasne gospé prestolonaslednice - vdove

nadvojvodinje Štefanije.

Kapljice za zobe

odlikovane

lekarni Piccoli „pri angelju“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Pavola napojena z nekaj kapljicami dne se v votel zob in nahujši zobobol takoj pojenja. 588 10-5

Stekleničica 10 kr.

„THE GRESHAM“
zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo: Dunaj, Giselastrasse 1,
Podružnica za Ogersko: Pešta, Franz-Josefplatz
v hiši društva. št 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1893	kron	131,435,657.—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 31. decembra 1893	"	23,942,149.—
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848)	"	237,452,809.—
Mej letom 1893 je društvo izpostavilo 9633 polic z glavnico	"	73,023,675.—

Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani

503 (12-4)

pri

Gvidonu Zeschko-tu,

Tržaška cesta, št. 3. II. nadstropje.

VII. zvezek

Andrej Kalan:

POVESTI

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr., v Katoliški Bukvarni in Katoliški Tiskarni v Ljubljani.

Dobé se še II., III., IV., V. in VI. zvezek.

Dunajska borza.

Dné 12. decembra.		Dné 11. decembra.		Kreditne srečke, 100 gld. 199 gld. 25 kr.	
Skupni državni dolg v notah	100 gld. — kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	147 " — "
Skupni državni dolg v srebru	100 " 05 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	163 " — "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " — "
Avstrijska zlata renta 4%	124 " 30 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " 75 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99 " 65 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 " 80 "	Salmove srečke, 40 gld.	70 " — "
Ogerska zlata renta 4%	123 " 75 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	142 " 75 "	St. Genois srečke, 40 gld.	71 " — "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	97 " 90 "	Dunavske vravnave srečke 5%	133 " — "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1042 " — "	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 " 50 "	Ljubljanske srečke	25 " 75 "
Kreditne delnice, 160 gld.	393 " 50 "	Posojilo goriskega mesta	111 " 25 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	180 " 25 "
London vista	124 " 45 "	4% kranjsko deželno posojilo	67 " — "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3478 " — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 " 92 1/2 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 70 "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	534 " — "
20 mark	12 " 19 "	Prijoritete obveznice državne železnice	223 " 25 "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	107 " 50 "
20 frankov (napoleonador)	9 " 89 "	" " južne železnice 3%	166 " 50 "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	72 " — "
Italijanski bankovci	46 " 60 "	" " južne železnice 5%	130 " — "	Montanska družba avstr. plan.	102 " 75 "
C. kr. cekini	5 " 87 "	" " dolenskih železnice 4%	98 " 50 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	165 " — "
				Papirnih rubljev 100	134 " 50 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri šrebanjih, pri izšrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.